

بسم الله الرحمن الرحيم

اکسیر اعظم

جلد ۲

علاج کلی امراض

- امراض لبان و امراض دهان
- امراض زبان و امراض دندان و لثه
- امراض حلق و امراض مری
- امراض ریه و سینه
- امراض معده
- امراض پستان
- امراض معد

نألیف

حکیم محمد اعظم خان

مقدمه

باکوشش :

دکتر محمد مهدی اصفهانی

رشید تفقد

سرشناسه	: ناظم جهان، محمد اعظم - ۱۹۰۲ م. Nazim Jahani, Muhammad A'zam Khan
عنوان و نام پدیدآور	: اکسیر اعظم / مؤلف محمد اعظم خان؛ با کوشش رشید تفقد؛ مقدمه محمد مهدی اصفهانی.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات المعی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ج ۵
شابک	: ۳۰۰۰۰ ریال : دوره ۷- ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۷۹-۷۱ : ج ۱ : ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۸۰-۳۲ : ج ۲ : ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۸۱-۰ : ج ۳ : ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۸۲-۷ : ج ۴ : ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۸۳-۴۵ : ج ۵ : ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۸۴-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
موضوعات	: ۱. علاج کلی امراض. بیماریهای سن. بیماریهای چشم. بیماریهای گوش. بیماریهای بینی. ۲. علاج کلی امراض. امراض لبان و امراض دهان. امراض زبان و امراض دندان و لثه. امراض حلق و امراض مری. امراض ریه و سینه. امراض قلب. امراض پستان. امراض صمغ. ۳. علاج کلی امراض. امراض کبد. امراض طحال. امراض زهره. امراض روده. امراض کلیه. امراض مثانه. ۴. علاج کلی امراض. امراض اندام تناسل مردان. امراض رحم. امراض کمر و مفاصل. تبها. ۵. علاج کلی امراض. اوامر و بنوی. امراض جلد. امراض متفرقه. جراحات و شکسته بندی. سموم
موضوع	: پزشکی عمومی -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	: پزشکی اسلامی -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
اسم اثر	: تفقد، رشید، ۱۲۵۸ - صحیح
حاشیه افزوده	: اصفهانی، محمد مهدی، ۱۳۲۹ - مقدمه نویسی
رده ی کتابخانه	: R11A/T/UT/55 1393
رده ی دیوپی	: ۶۱۰/۹۱۷۶۷۱
کتابشناسی ملی	: ۳۲۷-۲۱۲

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

آدرس: بلوار کشاورز - بابا عبد الله زاده کوچه زیبا، پلاک ۴۰
تلفن: ۸۸۹۵۳
اکسیر اعظم (جلد دو)
امراض لبان، دهان، زبان، دندان، حلق، مری،
امراض سینه، قلب، پستان و ...
تألیف: حکیم محمد اعظم خان، ناظم جهان
به کوشش: رشید تفقد و مقدمه استاد دکتر محمد بابا اصفهانی
انتشارات المعی
چاپ: دانش پژوه
صحافی: آفرینش، لیتوگراف: زاویه نور
چاپ اول: ۱۳۹۳، شمارگان: ۶۰۰
شابک ج. ۲: ۳-۸۰-۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۷۹-۷۱ و شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۵۳-۷۸-۰
قیمت دوره ای: ۱۴۰/۰۰۰ تومان
حق چاپ محفوظ است

اکسیر اعظم گنجینه‌ای از دانش و تجربه در درمان بیماری‌ها

طب سنتی ما، میراثی گرانقدر مبتنی بر شواهد و محصول چند هزار سال کار علمی و تحقیق هزاران دانشمند، پزشک و درمانگر است که در طول قرون و اعصار، در مجموعه‌هایی کوچک و بزرگ گردآوری شده و علی‌رغم سواول، غفلت‌ها، بخش عظیمی از آن هنوز در دسترس و یا قابل ردیابی است. در میان کار به جای مانده، کتاب‌ها و رسائلی فراتر از معمول، در بردارنده انبوهی از اطلاعات علمی و تجربی ژرف و دقیقه‌ای است. وجود دارند که به پای آنها سال‌های بسیار از عمر حکیمان کم‌مانند، صرف شده است.

به عبارت دیگر حیات علمی، ادبی و فکری در قالب سطور و اوراق این کتاب‌ها تراکم و تجمد یافته است. به ویژه آثاری که با بازبینی و نقد عالمانه و آزمایش‌های مکرر آثار حکیمان پیشین شکل گرفته است. این گونه آثار که خود به گونه‌ای برگزیده، مجموعه اطلاعات گذشتگان با افزوده‌های دیگر است ضمن گردآوری، گزیده نگاری، بازنگری و تدوین‌های جدید، راه را برای پویندگان راه حکیمان و اخلاف وارثان علم طب و رایت‌داران این عرصه هموار و سی‌طی آنان را آسان می‌کنند. به ویژه آنکه هر چه به زمان حاضر نزدیک‌تر می‌شوند با توجه به مقتضیات عصر و تغییرات احتمالی شرایط اقلیمی، تطورات الفاظ و مصادیق آنها، زبانی آشناتر و بیانی به واقعیت‌ها نزدیک‌تر دارند. یکی از نوادر روزگار که آثار پربرکت و فراوانی این چنین، به دستمان رسیده است حکیم و طبیب بزرگ و پارسی‌نگار، حکیم محمداعظم خان معروف به ناظم جهان متوفی به سال ۱۱۸۰ هجری قمری فرزند سلطان الاطباء حکیم شاه‌اعظم خان است که کثرت آثار و کیفیت ممتاز آنها با توجه به شرایط زمان و محدودیت طول زندگانی او، آدمی را عمیقاً به شگفتی وادار می‌دارد چرا که پیداست به جزء اندکی استراحت، صبح‌زوری، شب و روز عمر پربرکت او در تحقیق و تجربه و تألیف گذشته است.

به جز کتاب حاضر به عنوان اکسیر اعظم که آن را برای فرزندش محمدافضل خان و شاگرد برگزیده و حافظ قرآن کریم خود سید عبدالسلام (عبدالله) نگاشته است آثار پرمایه و استثنایی دیگری همچون رکن اعظم (که چاپ نخست آن در ۱۲۸۱ و چاپ بعدی آن در ۱۲۹۷ هجری قمری صورت گرفته) و نیز دو جلد کتاب رموز اعظم (با ویژگی در برداشتن بیماری‌های هر عضو در یک مقاله جداگانه و نیز آموزش نسخه نویسی) که طبع نخستین آن به سال ۱۳۰۱ و طبع دوم آن به سال ۱۳۱۱ هجری قمری منتشر شده است،

همچنین کتاب ارزشمند قرابادین اعظم با ابتکار فهرست نگاری انواع داروها بر اساس بیماری‌های مشخص با تاریخ انتشار سال ۱۳۰۲ هجری قمری کتاب قسطاس اعظم (فرهنگنامه پزشکی) در ۲ جلد، محیط اعظم در شناخت ادویه مفرده در ۴ جلد با تاریخ انتشار نخستین ۱۳۱۳ هجری قمری نیر اعظم (علم نبض شناسی که شاید جامع‌ترین اثر در این زمینه باشد) با تاریخ انتشار اول در سال ۱۲۷۱ هجری قمری از او به یادگار مانده است و چه بسیار حکیمان و طبیبانی که همین آثار جامع و منسجم، آنها را از چشمه جوشان طب سنتی سیراب کرده است.

کتاب اکسیر اعظم که اینک در نشری نو با کار عمیق، دقیق، شبانه روزی، و چند ساله فاضل محترم آقای رشاد تفقد همراه با یادداشت‌ها و ژرف‌نگری در معرض بهره‌گیری اهل تحقیق و پژوهشگران و دانشجویان طب و داروسازی سنتی و جامعه پزشکی قرار می‌گیرد، کتابی است که طبع اولیه آن در ۴ جلد انتشار یافته بود. پس در شکل جدید با قلم حروف‌چینی و با مقدمه و ضمائ آن در ۵ جلد منتشر می‌گردد. با مراجعه به متن کتاب ملاحظه می‌گردد که عمده‌ترین منابع مورد استفاده حکیم اعظم عبارتند از فردوس الحکمه اثر علی بن سید طوسی الحاوی تالیف رازی، قانون نوشته ابن سینا و نیز کتبی همچون کامل الصناعة الطیبه، الجماهر، صیدیه، معالجات بطنیه، الاسباب والعلامات، ذخیره خوارزمشاهی، فصول بقراط و شروح آن، خلاصه التجارب، عشرة کافیه، الاسباب، معالجات افضلیه، معالجات عماد الدین محمود بن مسعود شیرازی و کتب متنوع و متعدد دیگر که حکیم اعظم در زمان با نقل رهنمودهای حکما هر جا در مورد صحت یا اثر بخشی موضوعی تردید داشته با بکارگیری حکامات مناسب تردید خود را نشان داده است.

به نظر می‌رسد که نشر مجدد و فاخر این اثر ماندگار در نشری که آرزوی دیرین فراگیران و کاربران آن بود فرصت مجددی برای توسعه و بالندگی این دانش پرمایه فراهم آورد.

دکتر محمد مهدی اصفهانی

شهریور ماه ۱۳۹۲ شمسی

فهرست مطالب

[رطوبت منحدر از دماغ که اکثر در صبیان و مشایخ باشد]	۷۵۸
انتباه [لعاب جاری در صبیان]	۷۵۹
بخر الفم	۷۵۹
علاج بخر از فساد و لته و اسنان	۷۵۹
علاج بخر از تعفن خلط در معده یا در جلد دهن	۷۶۲
[بخر به سبب اشیای ماکوله]	۷۶۴
اورام زبان	۷۶۵
علاج ورم حار زبان	۷۶۶
علاج ورم یارذ زبان	۷۶۷
[حکایت]	۷۶۷
ثقل زبان و خلل کلام	۷۶۸
علاج ثقل زبان از استرخا	۷۶۹
علاج ثقل زبان از تشنج	۷۷۰
[ثقل لسان از تشنج امتلائی و استرخای عصب]	۷۷۰
علاج ثقل زبان از دیگر اسباب	۷۷۱
بطلان و نقصان ذوق و فساد آن	۷۷۱
عظم اللسان و ادلاع آن	۷۷۳
سفید لسان	۷۷۴
حرقه لسان	۷۷۵
شقاق لسان	۷۷۶
جفاف اللسان	۷۷۶
حکة اللسان	۷۷۷
تقشر لسان و خنک و تشنج و ورم	۷۷۷
حکة الحنک	۷۷۸
ورم الحنک و بثور آن	۷۷۸
آبله کام و سوراخ آن	۷۷۹
امراض اسنان و لته	۷۸۰
تدبیر حفظ صحت دندان	۷۸۰
[رعایت امور حفظ الصحه دندان]	۷۸۰
قول کلی در علاج دندان و ادویه آن	۷۸۱
وجع الاسنان	۷۸۲
علاج کلی درد دندان	۷۸۲
علاج درد دندان حار	۷۸۵
اقوال اطبا	۷۸۶

امراض شفت و شدقین ۷۳۳

تشقق و تقشر شفتین	۷۳۴
جفاف لب	۷۳۵
ورم لب	۷۳۵
بثور و قروح	۷۳۶
بیاض شفت یعنی سفیدی لب	۷۳۶
بواسیر لب	۷۳۶
اختلاج شفت	۷۳۷
تقلص شفتین	۷۳۷
تشقق شدقین	۷۳۷
امراض وجه و لثه یعنی چهره و کله	۷۳۹
ورم چهره	۷۳۹
[حکایت]	۷۳۹
ورم کله و رخساره	۷۳۹

امراض فم و لسان و حنک ۷۴۰

[شناخت انواع سوء مزاج زبان]	۷۴۰
[شناخت سوء مزاج زبان از جهت رنگ]	۷۴۰
[شناخت حال زبان از طعم]	۷۴۱
[شناخت حال زبان از تری و خشکی]	۷۴۲
[شناخت حال زبان از گرانی و سبکی و تشنج]	۷۴۲
[شناخت حال زبان از بثور و درشتی و نرمی]	۷۴۲
بثور دهن و زبان	۷۴۲
[بثور متفرح صغار که به قلاع دموی گراید]	۷۴۳
قلاع	۷۴۴
علاج کلی انواع قلاع	۷۴۴
[قلاع سخت]	۷۴۴
علاج قلاع دموی و صفراوی	۷۴۶
اقوال اطبا	۷۴۷
علاج قلاع بلغمی	۷۵۰
علاج قلاع سوداوی	۷۵۱
انتباه [قلاع سوداوی عارض در مرض آتشک]	۷۵۲
علاج قلاع صبیان	۷۵۳
آکله دهان	۷۵۵
اقوال اطبا	۷۵۶
کثرت بزاق	۷۵۷

لذع لئه ۸۲۰	علاج درد دندان بارد ۷۸۷
امراض اعضای حلق ۸۲۱	اقوال اطبا ۷۹۰
اقسام خناق ۸۲۱	علاج درد دندان از تولد دیدان ۷۹۲
[ورم خنای به حسب موضع] ۸۲۳	علاج درد دندان از دیگر اسباب ۷۹۳
[خناق و انتقال ماده] ۸۲۳	تحرك اسنان ۷۹۳
علاج کلی اقسام خناق ۸۲۶	علاج جنبش دندان از کثرت رطوبت ۷۹۴
علاج خناق دموی ۸۲۹	اقوال اطبا ۷۹۵
اقوال حذائق ۸۳۳	علاج جوش دندان از ورم حار لئه و ضربه و سقطه دندان ۷۹۶
[ازمان و تقیح ورم] ۸۳۵	علاج جوش دندان از نقصان گوشت لئه و تاکل آن ۷۹۶
[قانون غرغره در خناق] ۸۳۶	علاج جنبش دندان از ضعف لئه و قلت خون آن و یبوست دندان ۷۹۷
علاج خناق صفراوی ۸۳۷	اقوال اطبا ۷۹۸
علاج خناق بلغمی ۸۳۹	ضرس ۷۹۹
علاج خناق سوداوی ۸۴۰	ذهاب ماء الاسنان ۸۰۰
علاج ذبحه ۸۴۱	تاکل و تثقیب اسنان ۸۰۰
علاج خانقه ۸۴۳	اقوال اطبا ۸۰۱
[حکایت] ۸۴۳	[غرض اصلی در علاج تاکل] ۸۰۱
علاج خناق کلبی ۸۴۳	[حکایت] ۸۰۱
اورام خارج حلق ۸۴۴	تفتت و تکرر دندان ۸۰۲
ورم لوزتین ۸۴۶	تغیر رنگ دندان ۸۰۲
اورام لہات ۸۴۷	حفر و قلع ۸۰۵
علاج ورم دموی لہات ۸۴۸	[قاذح سبزی روی دندان و فساد ریشه] ۸۰۶
علاج ورم صفراوی لہات ۸۴۹	تزید اسنان و طول آن ۸۰۷
علاج ورم بلغمی لہات ۸۴۹	حکة الاسنان ۸۰۸
علاج ورم صغیری لہات ۸۵۰	صرب الاسنان فی النوم ۸۰۸
علاج ورم کلبی لہات ۸۵۰	تسهیل نبات اسنان ۸۰۹
استرخاء اللہاء ۸۵۰	تدبیر قلع اسنان و تفتت آن ۸۰۹
وجع حلق ۸۵۲	تذنیب [حدة الاسنان و حکایت] ۸۱۰
دابلہ ۸۵۴	اورام لئه ۸۱۱
عظم شجا ۸۵۵	اقوال اطبا ۸۱۲
غصه طعام و غیره و شرق ماء در ۸۵۵	[قلغمونی لئه] ۸۱۳
تثبث شوک و عظم و غیره ۸۵۶	لئه دامیه ۸۱۳
بلغ ابره ۸۵۶	اقوال اطبا ۸۱۴
غریق الماء ۸۵۷	قروح لئه و تاکل و ناصور آن ۸۱۵
مخنوق به وهق ۸۵۷	اقوال اطبا ۸۱۷
تعلق علق به حلق ۸۵۷	ابولیس ۸۱۸
اقوال اطبا ۸۵۸	[حکایت] ۸۱۹
بثور حلق و قرحه آن ۸۵۹	استرخای لئه ۸۱۹
حرقت حلق ۸۶۱	

۸۸۵	نفس تفاوت	۸۶۱	خسونت خلق
۸۸۵	نفس حار	۸۶۲	اورام و قروح قصبه ریه
۸۸۵	نفس بارد	۸۶۲	اختلاج و ارتعاش قصبه ریه
۸۸۵	نفس متصل	۸۶۳	استرخای حنجره
۸۸۵	نفس منقطعه		
۸۸۵	نفس مرتعش		

امراض مری ۸۶۴

۸۸۵	نفس متن	۸۶۴	عسر البلع
۸۸۵	نفس خنقی	۸۶۶	انطباق المص و فالج آن
۸۸۵	نفس مستکره	۸۶۷	ورم مری
۸۸۵	نفس ذوفترات	۸۶۹	تفرق اتصال مری
۸۸۵	نفس منخری	۸۶۹	قروح مری
۸۸۵	نفس سریع متتابع	۸۶۹	حکاک مری یعنی خارش
۸۸۵	کلام کلی در سوء تنفس	۸۷۰	فساد صوت
۸۸۶	نفس مختلف	۸۷۰	انقطاع الصوت
۸۸۶	نفس متضاعف	۸۷۲	بحة الصوت
۸۸۷	نفس منتصف	۸۷۷	ذکر ادویه جامع النفع
۸۸۷	انقطاع النفس	۸۷۷	صوت خشن
۸۸۷	عسر النفس	۸۷۷	صوت قصیر
۸۸۸	تقاس النفس	۸۷۷	صوت غلیظ
۸۸۸	تقی النفس	۸۷۸	صوت دقیق
۸۸۹	انتصاب النفس	۸۷۸	صوت کدر مظلم
۸۹۰	ربو و بی	۸۷۸	صوت مرتعش
۸۹۲	علاج ربو		
۸۹۴	علاج ربو بلغمی		
۸۹۶	ذکر ادویه ربو		
۸۹۷	ذکر بعض ادویه مریه		
۸۹۹	ذکر ادویه مفرده ترکیب کنند		
۹۰۱	اقوال حذاق		
۹۰۶	[اگر ماده در خلل عروق و شرايين باشد]		
۹۰۶	[تدبیر استعمال دارو در این بیماری]		
۹۰۹	علاج ربو دخانی از استیلای ابخره		
۹۱۰	علاج ربو ریخی		
	علاج ربو استرخایی که از استرخای عضلات صدر		
۹۱۱	افتد		
۹۱۱	علاج ربو بیسی که از بیوست ریه افتد		
۹۱۱	علاج ربو بارد که از برودت ریه عارض شود		
	علاج ربو ورمی که از ورم ریه یا حجب یا کبد یا طحال یا		
۹۱۲	خناق باشد		
۹۱۲	علاج ربو حار و غیر آن		

امراض ریه و صدر ۸۷۹

۸۷۹	[استدلالات از طریق ریه]
۸۸۰	علاج کلی امراض ریه
۸۸۱	کلام کلی در نفس
۸۸۲	[سبب تغییر نفس از حالت طبیعی]
۸۸۲	[اقسام نفس غیر طبیعی]
۸۸۲	نفس عظیم
۸۸۲	[اسباب حرکت شدید آلات تنفس]
۸۸۳	نفس شدید
۸۸۳	نفس شاهی
۸۸۳	نفس صغیر
۸۸۴	نفس طویل
۸۸۴	نفس قصیر
۸۸۴	نفس سریع
۸۸۴	نفس بطی
۸۸۴	نفس متواتر

- ۹۵۵ اقوال اطبا.
 ۹۵۶ [حکایت]
 ۹۵۷ علاج نفت الدم از انشقاق یا انقطاع عروق.
 ۹۵۹ اقوال حکما.
 ۹۶۱ علاج نفت الدم از افتتاح عروق.
 ۹۶۳ علاج نفت الدم از تاكل عروق.
 ۹۶۵ علاج نفت الدم از صدر.
 ۹۶۵ علاج نفت الدم از حنجره و قصبه ریه.
 ۹۶۶ علاج نفت الدم از لہات و کام.
 ۹۶۷ علاج نفت الدم از فم و اجزای او مثل لثه.
 ۹۶۷ علاج نفت الدم از تعلق علق.
 ۹۶۷ علاج نفت الدم از رشح ورم.
 ۹۶۷ علاج نفت الدم از مری و معده و کبد و طحال.
 ۹۶۹ انتباه [انجماد خون در ریه]
 ۹۶۹ ذات الریه.
 ۹۷۰ علامات کلی ذات الریه.
 ۹۷۲ اقوال بعض حنّاق.
 ۹۷۴ [ذات الریه حادث بی‌رو مرضی مزمن]
 ۹۷۵ [اقسام ذات الریه]
 ۹۷۷ زرام بارد ریه.
 ۹۷۸ اجتماع الماء فی الریه.
 ۹۷۹ بثور ریه.
 ۹۷۹ ورم ریه.
 ۹۸۰ ذکر ریه‌ای که در د طابه بلغمی استعمال می‌کنند.
 ۹۸۱ سل.
 ۹۸۲ ذکر مستحکمین سل.
 ۹۸۳ طریق تشخیص سل.
 ۹۸۴ [اختلاف در درمان سل]
 ۹۸۸ انتباه [حدوث اسهال دویانی]
 [قانون [لزوم تب دق یا سل رعایت حرطه مع التجفیف]
 ۹۸۹
 ذکر بعض ادویه مرکبه که در مرض سل معمول است ۹۹۰
 طریق دادن شیر ۹۹۲
 طریق دادن دوغ ۹۹۴
 ۹۹۴ اقوال حنّاق.
 [قصد تنفیث و رعایت سینه و تب] ۹۹۶
 [حکایت] ۹۹۸
 ۱۰۰۱ اقوال متفرقه.
 ۱۰۰۱ تعلیم [سل حقیقی و غیر حقیقی]
- ۹۱۲ سعال
 [اسباب و علایم و تشخیص سعال] ۹۱۳
 [همراهی سرفه بارد با نزله بارد] ۹۱۴
 ۹۱۵ علاج کلی سعال
 ۹۱۷ علاج سرفه نزلی حار اگر از نزله حار رقیق عارض
 گردد.
 ذکر بعض ادویه مرکبه که در سرفه نزلی حار معمول مؤلف
 است ۹۲۰
 ۹۲۰ اقوال بعض بهره
 ۹۲۴ علاج سرفه نزله بارد.
 ذکر بعض ادویه مرکبه یونانیه نافع سرفه از نزله بارد ۹۲۵
 ذکر بعض ادویه هندی که در این نوع سرفه نافع
 است ۹۲۶
 ۹۲۷ اقوال بعض حنّاق
 ۹۲۹ علاج سرفه رطوبی
 ذکر ادویه هندیه مفید سعال ۹۳۰
 ۹۳۳ علاج سرفه بارد
 ۹۳۸ علاج سرفه حار.
 [سعال از حرارت حنجره و صدر و ریه] ۹۳۸
 ۹۳۶ علاج سرفه بیسی اگر تب نباشد.
 ۹۳۸ علاج سرفه دموی
 ۹۳۸ علاج سرفه صفراوی
 ۹۳۸ علاج سرفه سوداوی
 ۹۳۸ علاج سرفه وبائی
 ۹۳۹ علاج سرفه از خشونت قصبه ریه به سبب غبار و دخان
 و ۹۳۹
 ۹۴۱ علاج باقی اقسام سرفه
 ۹۴۱ سعال اطفال
 ۹۴۴ خرخره عظیمه
 [خرخره منذر یا مقدمه صرع و آنکه به سبب بیجا شدن
 استخوان باشد] ۹۴۴
- نفت الدم ۹۴۵**
 [سبب بادی و واصل و سابق در پیدایش نفت الدم] ۹۴۵
 [عوارض امتلائی دموی در همه رگها و بدن] ۹۴۵
 ۹۴۷ علاج کلی اقسام نفت الدم
 ذکر ادویه یونانیه حابس دم ۹۵۰
 ذکر بعض مرکبات مجربه برای حبس خون ۹۵۲
 ذکر ادویه هندیه حابس خون ۹۵۳
 ۹۵۳ علاج نفت الدم از جرم ریه

نفث المده ۱۰۰۲	[تدبیر گشودن ورم و سیلان مده] ۱۰۴۹
[قروح صدر حادث از خراجات متعنه] ۱۰۰۴	[تدبیر داغ و شکاف] ۱۰۴۹
ضعف ریه ۱۰۰۴	اقوال بعض حذائق ۱۰۵۰
اوجاع صدر و جنب و نواحی آن ۱۰۰۵	[حکایت] ۱۰۵۰
علاج اوجاع مذکوره حادث از حرارت و بیوست ۱۰۰۶	تقلص حجاب ۱۰۵۱
علاج اوجاع مذکوره حادث از برودت ۱۰۰۷	[حکایت] ۱۰۵۲
علاج اوجاع مذکوره حادث از ریاح غلیظ ۱۰۰۸	جمود الصدر ۱۰۵۲
علاج اوجاع مذکوره حادث از ریاح بخاریه و سده ۱۰۱۰	
علاج کلی او نواحی صدر و ریه ۱۰۱۰	
ذات الجنب ۱۰۱۱	
[اندفاع و انتقال ماده ورم به سوی اعضا] ۱۰۱۲	
تشخیص انواع ذات الجنب ۱۰۱۳	
علامات ذات الجنب در ۱۰۱۵	
علامات اوقات ذات الجنب ۱۰۱۶	
علامات انتقالات ذات الجنب ۱۰۱۶	
[انتقال ذات الجنب به ذات الریه] ۱۰۱۷	
بحرانات ذات الجنب ۱۰۱۷	
علاج کلی ذات الجنب و ذات الریه ۱۰۱۸	
علاج ذات الجنب خالص دموی و صفراوی ۱۰۱۹	
اقوال حکما ۱۰۱۹	
[وجوب حفظ عادت در امراض حاره حاده] ۱۰۲۰	
علاج ذات الجنب خالص بلغمی و سوداوی ۱۰۲۱	
اقوال اطبا ۱۰۲۲	
علاج ذات الجنب غیر خالص ۱۰۲۳	
علاج ذات الجنب غیر حقیقی ۱۰۲۵	
تممه [ذات الجنب وبایی] ۱۰۲۵	
[حکایت] ۱۰۳۶	
خانقه ۱۰۳۶	
[اقسام خانقه] ۱۰۳۷	
شوصه ۱۰۳۸	
ذات الصدر و ذات العرض ۱۰۴۰	
انتباه [ظهور اعراض غریبه در ذات الجنب و ذات الصدر] ۱۰۴۲	
برسام ۱۰۴۲	
[حکایت] ۱۰۴۴	
تعلیم [تقسیم بندی برسام] ۱۰۴۴	
تقیح و جمع مده در صدر ۱۰۴۵	
[اندفاع رطوبات مجتمع در صدر] ۱۰۴۶	
[حکایت] ۱۰۴۷	
	امراض قلب ۱۰۵۴
	[شرافت قلب] ۱۰۵۴
	[امراض خاص قلب و عام به سایر بدن] ۱۰۵۵
	[تفرق اتصال در قلب] ۱۰۵۶
	[حکایت] ۱۰۵۶
	[امراض قلب به سبب مشارکت] ۱۰۵۶
	فایده [چگونگی اثر گذاری مشارکت بر قلب] ۱۰۵۷
	وجوه ثمانیه [وجوه استدلال بر احوال قلب] ۱۰۵۷
	تنبيه [وجوهی دیگر] ۱۰۵۸
	[انتقال مواد امراض به سوی قلب] ۱۰۵۸
	علامات امراض طبیعی قلب ۱۰۵۹
	علامات امراض قلب ۱۰۵۹
	طریق تشخیص انواع سوء مزاج قلب ۱۰۵۹
	ذکر اسباب مؤثره در قلب ۱۰۶۰
	چگونگی تأثیر انفعالات نفسانیه بر قلب ۱۰۶۰
	[مزاج و اثرات آن بر قلب] ۱۰۶۱
	قوانین کلی ۱۰۶۱
	[استفراغ به قصد ۱۰۶۱
	و اما تبدیل مزاج ۱۰۶۲
	[پرهیز از استعمال دارو ۱۰۶۲
	ذکر ادویه قلبیه ۱۰۶۳
	علاج امراض قلب از سوء مزاج ۱۰۶۵
	اقوال اطبا ۱۰۶۵
	علاج امراض قلب از سوء مزاج بارد ۱۰۶۷
	اقوال حکما ۱۰۶۸
	علاج امراض قلب از سوء مزاج یابس ۱۰۶۸
	اقوال مهره ۱۰۶۹
	علاج امراض قلب از سوء مزاج رطب ۱۰۶۹
	وجع القلب ۱۰۷۰
	خفقان ۱۰۷۱
	[اسباب سوء مزاج قلب] ۱۰۷۱

- ۱۱۱۶ علاج غشی استفراغی
 ۱۱۱۸ علاج غشی سوء مزاجی
 ۱۱۱۹ علاج غشی وجعی و ورمی
 ۱۱۱۹ علاج غشی سدی
 ۱۱۱۹ علاج غشی جوعی و تبی و یبسی
 ۱۱۲۰ علاج غشی عقب فصد
 ۱۱۲۰ علاج غشی از عوارض نفسانی
 ۱۱۲۰ علاج غشی از ضعف فم معده
 ۱۱۲۰ علاج غشی از اختناق رحم
 ۱۱۲۰ علاج غشی در ابتدای حمیات
 ۱۱۲۱ علاج غشی از سموم و بخار مزابل و غیر آن
 ۱۱۲۱ انتباه [لزوم تحقیق سبب در هنگام غیر نوبت غشی]
 ۱۱۲۱ سقوط القوة بغتة
 ۱۱۲۲ ورم قلب
 ۱۱۲۳ ورم اذنی القلب
 ۱۱۲۴ ورم غشای قلب
 ۱۱۲۴ امتلاى غلاف قلب
 ۱۱۲۵ زوال عظمین
 ۱۱۲۵ ضغط القلب
 ۱۱۲۵ تقشر القلب
 ۱۱۲۶ قذف القلب
 ۱۱۲۶ اجزاء الاربعة على القلب
 ۱۱۲۷ بلیت
 ۱۱۲۷ علت در
 ۱۱۲۸ جذب اسب
 ۱۱۲۸ سوء تنفس قلب
 ۱۱۲۸ [حکایت]
 ۱۱۲۸ انقطاع غذا از قلب
 ۱۱۲۸ حالتی که از غضب و غم و روح به هم می رسد
 ۱۱۳۰ امراض ندی
 ۱۱۳۰ قلت لبن
 ۱۱۳۰ طریق تشخیص این اسباب
 ۱۱۳۲ اقوال بعض مجربین
 ۱۱۳۴ کثرت لبن و درور مفرط آن
 ۱۱۳۵ اقوال بعض ممتحنین
 ۱۱۳۵ خروج خون عوض شیر
 ۱۱۳۵ تجبن لبن در پستان و سده در آن
 ۱۰۷۳ علاج کلی خفقان
 ۱۰۷۳ ذکر ادویه مفردة
 ۱۰۷۴ ذکر ادویه مرکبه
 ۱۰۷۵ علاج خفقان حار
 ۱۰۷۶ تراکیب استعمال آمله مربی
 ۱۰۷۷ تراکیب استعمال خمیره صندل
 ۱۰۷۷ دستور استعمال دواء المسک بارد
 ۱۰۷۸ طریق استعمال هلیله مربی
 ۱۰۷۸ ذکر ادویه مفردة افع خفقان حار
 ۱۰۷۹ ذکر ادویه مرکبه نافع خفقان حار
 ۱۰۸۳ اقوال حذرا
 ۱۰۸۶ علاج خندان بارد
 ۱۰۸۹ ذکر ادویه مفردة
 ۱۰۸۹ ذکر ادویه مرکبه نافع خفقان بارد
 ۱۰۹۳ اقوال مهره
 ۱۰۹۶ علاج خفقان ریخی و بخاری
 ۱۰۹۷ علاج خفقان سدی
 ۱۰۹۷ علاج خفقان از ضعف قلب
 ۱۰۹۷ ذکر بعض ادویه مرکبه که در تقوی قلب نفع
 ۰۹۸ است
 ۱۰۹۸ اقوال بعض اطباء
 ۱۰۹۷ علاج خفقان از دکای حس قلب
 ۱۱۰۷ علاج خفقان شرکی
 ۱۱۰۷ [خفقان به مشارکت معده]
 ۱۱۰۸ [خفقان به مشارکت مرقا]
 ۱۱۰۹ [خفقان با مشارکت دیگر اعضاء]
 ۱۱۱۰ غشی
 ۱۱۱۰ [اسباب قریبه و اسباب مهیج غشی]
 ۱۱۱۱ [اسباب کلی حدوث غشی]
 ۱۱۱۱ [غشی از امراض اوغیه است]
 ۱۱۱۱ [چگونگی حدوث غشی به سبب استفراغ و سوء مزاج و وجع و ورم]
 ۱۱۱۲ [چگونگی حدوث غشی به سبب عضو مشارک و استیلاى]
 ۱۱۱۳ أعراض نفسانی
 ۱۱۱۳ تشخیص اسباب غشی
 ۱۱۱۴ علاج کلی غشی
 ۱۱۱۴ [سه حالت کلی بیماری غشی]
 ۱۱۱۵ [جمع دو ممانع در درمان غشی]
 ۱۱۱۶ علاج غشی امتلاى

- اقوال حکما ۱۱۳۶
- جمود لبن و دم در ثدی و عفونت آن و امتداد و رض پستان ۱۱۳۷
- اورام ثدی و اوجاع ثنوه ۱۱۳۸
- علاج ورم حار پستان ۱۱۳۸
- اقوال اطبا ۱۱۳۹
- علاج ورم ثدی بارد بلغمی ۱۱۴۱
- علاج صلابه ثدی و سلع و غدد و تعقد در آن ۱۱۴۱
- دبيله ثدی ۱۱۴۲
- قروح و آکنه ثدی ۱۱۴۲
- حکة ثدی و ثنوی آن ۱۱۴۲
- حفظ ثدی از عظم منع از ثنوه در صدر ۱۱۴۳
- تعظیم ثدی صغیر ۱۱۴۴
- امراض معده**
- [آفات حادث در افعال معده] ۱۱۴۶
- ذکر وجوه استدلال بر احوال معده ۱۱۴۷
- استدلال از احتمال طعام و عدم احتمال او ۱۱۴۷
- استدلال از طریق هضم ۱۱۴۸
- استدلال از اشتهای طعام ۱۱۴۸
- استدلال از طریق فوق ۱۱۴۹
- استدلال از حال دهان و زبان ۱۱۴۹
- استدلال از آنچه خارج می شود از معده ۱۱۴۹
- براز ۱۱۵۰
- [دلالت جشا] ۱۱۵۰
- استدلال از رنگ چهره ۱۱۵۱
- استدلال از اوجاع معده ۱۱۵۱
- استدلال بدانچه بر آن از حس معده می کنند ۱۱۵۱
- استدلال از آنچه موافق یا منافی یا مؤذی باشد ۱۱۵۱
- استدلال به احوال مشارکات ۱۱۵۲
- طریق تشخیص اسباب امراض معده حادث از سوء مزاج و ریاخ و فساد غذا ۱۱۵۲
- علاج کلی معده ۱۱۵۳
- [حفظ الصحة معده] ۱۱۵۳
- [سوء مزاج از کیفیتین فاعلتین] ۱۱۵۴
- [سوء مزاج از کیفیتین منفعلتین] ۱۱۵۵
- ذکر امور موافقه معده ۱۱۵۶
- ذکر امور مضر به معده و امعا ۱۱۵۶
- علاج امراض معده از سوء مزاج حار سازج ۱۱۵۷
- اقوال حنفا ۱۱۵۸
- علاج امراض معده از سوء مزاج بارد سازج ۱۱۶۰
- اقوال حکما ۱۱۶۰
- علاج امراض معده از سوء مزاج رطب ۱۱۶۳
- اقوال بعض اطبا ۱۱۶۳
- علاج امراض معده از سوء مزاج یابس سازج ۱۱۶۵
- علاج امراض معده از سوء مزاج حار رطب سازج ۱۱۶۷
- علاج امراض معده از سوء مزاج حار یابس سازج ۱۱۶۸
- علاج امراض معده از سوء مزاج بارد رطب سازج ۱۱۷۰
- علاج امراض معده از سوء مزاج بارد یابس سازج ۱۱۷۱
- علاج امراض معده از سوء مزاج ماده معده و سدد آن ۱۱۷۳
- [انصباب مواد به سوی معده] ۱۱۷۳
- [اجتماع مواد به سبب احتباس استفرغات] ۱۱۷۴
- علاج امراض معده از سوء مزاج مادی صفراوی ۱۱۷۴
- اقوال اطبا ۱۱۷۵
- علاج امراض معده از سوء مزاج مادی بلغمی ۱۱۷۸
- اقوال حکما ۱۱۷۸
- علاج امراض معده از سوء مزاج مادی سوداوی ۱۱۸۳
- علاج امراض معده از ریاخ ۱۱۸۴
- [باب تولد ریح در معده] ۱۱۸۴
- علاج امراض معده از فساد غذا ۱۱۸۵
- وجع معده ۱۱۸۵
- صریق ۱۱۸۶
- علاج وجع معده ۱۱۸۷
- علاج درد معده ۱۱۸۷
- ذکر ادویه مرکبه یوپیست ۱۱۸۷
- است ۱۱۸۹
- ذکر ادویه هندیه نافع در ۱۱۹۲
- اقوال بعض افاضل ۱۱۹۳
- علاج درد معده از فساد غذای مؤذی ۱۱۹۵
- علاج درد معده از حرارت معده ۱۱۹۶
- علاج درد معده از خلط صفراوی ۱۱۹۶
- علاج درد معده از برودت معده ۱۱۹۸
- علاج درد معده از بلغم حامض ۱۱۹۹
- [ارتقای سریع مرض به دماغ از قم معده] ۱۲۰۰
- علاج درد معده از بیوست ۱۱۲۰۰
- علاج درد معده از ماده سوداوی ۱۱۲۰۰
- علاج درد معده از مواد مختلفه ۱۲۰۱
- علاج درد معده از ضعف معده ۱۲۰۱

- تعلیم [هیجان درد پس از خوردن] ۱۲۰۲
 [درد معده از آشامیدن آب سرد] ۱۲۰۲
 [درد معده از ذکای حس] ۱۲۰۳
 ضعف معده ۱۲۰۳
 [ضعف معده تابع سوء مزاج] ۱۲۰۴
 [قوت تامه معده] ۱۲۰۴
 [ردی ترین ضعف معده] ۱۲۰۵
 [ضعف معده همراه با ضعف دیگر احشا] ۱۲۰۶
 ذکر ادویه مفرد قوی معده ۱۲۰۶
 ذکر ادویه مرکبه که در ضعف معده معمول است ۱۲۰۷
 تعلیم [ضعف معده در اطفال] ۱۲۱۳
 ضعف جاذبه ۱۲۱۳
 ضعف ماسکه ۱۲۱۴
 ضعف دافعه ۱۲۱۵
 ضعف هضم ۱۲۱۵
 [حالات امتناع هضم] ۱۲۱۷
 دلایل ضعف هضم ۱۲۱۸
 ذکر ادویه مفرد معین بر هضم طعام ۱۲۲
 ذکر ادویه مرکبه نافع ضعف هضم ۱۲۲
 اقوال حکما ۱۲۲۴
 فساد هضم ۱۲۲۴
 [فساد طعام به سبب کمیت و کیفیت و ترتیب و عضو قل] ۱۲۲۶
 [فساد طعام به سبب امور مختلفه] ۱۲۲۷
 [حالات فساد طعام در معده و تادیه آن به امراض متعدده] ۱۲۲۷
 طریق تشخیص اسباب فساد هضم ۱۲۲۸
 علاج فساد هضم به سبب طعام ۱۲۲۸
 [فساد هضم به سبب سوء ترتیب] ۱۲۳۰
 [ضعف معده به سبب خطا در استعمال دارو و فصد] ۱۲۳۱
 ذکر غلطی اطبا ۱۲۳۱
 علاج فساد هضم به سبب معده ۱۲۳۲
 [فساد هضم به سبب سوء مزاج حار] ۱۲۳۲
 [فساد هضم به سبب سوء مزاج بارد] ۱۲۳۳
 اقوال حکما ۱۲۳۵
 [فساد طعام به سبب انصباب مواد ردی در معده] ۱۲۳۶
 [فساد هضم به سبب سوء مزاج بارد] ۱۲۳۷
 [حکایت] ۱۲۳۹
 [فساد هضم به سبب سودا] ۱۲۴۰
 علاج فساد هضم به سبب امور عارضی ۱۲۴۲
 تخمه و بطلان هضم ۱۲۴۲
 اقوال بعض حنّاق ۱۲۴۴
 بطوء نزول طعام از معده و سرعت آن از شکم ۱۲۴۵
 هیضه ۱۲۴۶
 الحاصل [چگونگی پیدایش هیضه] ۱۲۴۸
 [تشخیص اقسام هیضه] ۱۲۴۹
 علاج کلی هیضه ۱۲۴۹
 [ابتدا و اشتداد و انتهای هیضه] ۱۲۵۱
 علاج هیضه صفراوی ۱۲۵۴
 تعلیم [وجود ماده پس از قطع قیء و اسهال] ۱۲۵۵
 ذکر ادویه مرکبه که در هیضه صفراوی معمول است ۱۲۵۶
 اقوال حنّاق ۱۲۵۷
 علاج هیضه بلغمی ۱۲۶۱
 [حکایت] ۱۲۶۲
 اقوال بعض مهره ۱۲۶۳
 علاج هیضه سوداوی ۱۲۶۵
 علاج هیضه و بایی ۱۲۶۵
 [حکایت] ۱۲۶۷
 ذکر ادویه مرکبه ۱۲۶۷
 تعلیم [هیضه اطفال] ۱۲۶۸
 ضعف اشتها و بطلان آن ۱۲۶۸
 طریقی تشخیص اسباب این مرض ۱۲۷۰
 [حکایت] ۱۲۷۱
 علاج هیضه اشتها ۱۲۷۲
 ذکر ادویه مرکبه که برای اشتها در مزاج حار نافع است ۱۲۷۲
 علاج ضعف اشتها ۱۲۷۴
 ذکر ادویه مرکبه که در این سبب نافع است ۱۲۷۵
 علاج ضعف اشتها از صفرا و بلغم سرد ۱۲۷۸
 علاج ضعف اشتها از بلغم لزج ۱۲۷۹
 علاج ضعف اشتها از اخلاط عفن ۱۲۸۰
 علاج ضعف اشتها از اخلاط خام ۱۲۸۱
 علاج ضعف اشتها از کثرت سودا ۱۲۸۱
 علاج ضعف اشتها از قلت تحلل فضول ۱۲۸۱
 علاج ضعف اشتها از قلت جذب کیلوس ۱۲۸۱
 علاج ضعف اشتها از انقطاع سودا ۱۲۸۱
 علاج ضعف اشتها از بطلان حس معده ۱۲۸۲
 علاج ضعف اشتها از قلت خون ۱۲۸۲

۱۳۱۶ [حکایت]	۱۲۸۲ علاج ضعف اشتها از احتباس حیض
۱۳۱۶ علاج عطش از خلط مالح و غلیظ	۱۲۸۲ علاج ضعف اشتها از سقوط قوت شهوانی
۱۳۱۷ [عطش حادث از اجتماع اخلاط رديه]	۱۲۸۲ خاتمه [ضعف اشتها به سبب ترک عادت]
۱۳۱۸ علاج عطش از غذای غلیظ لزج	۱۲۸۳ فساد شهوت و وحم و قنطایا
۱۳۱۸ [حکایت]	۱۲۸۴ [شرح منطقی مضاد و مخالف]
۱۳۱۸ علاج عطش از تناول لحم افعی و فرقیون و امثال آن از ادویه سمیه	۱۲۸۵ [استنباط حفظ به مثل و معالجه به ضد]
۱۳۱۹ علاج عطش از تناول برف	۱۲۸۷ [تدبیر] در غیر حوامل
۱۳۲۰ علاج عطش از کثرت عمل مسهل	۱۲۸۸ اقوال بعضی بحرین
۱۳۲۰ علاج عطش از برد مزاج معده و قلت عطش مع حرارت مزاج معده	۱۲۹۲ [تدبیر پس درمان]
۱۳۲۱ اورام معده	۱۲۹۳ [حکایت]
۱۳۲۲ طریق تشخیص اقسام این ورم	۱۲۹۴ اشتداد جوع و شهوت کلی
۱۳۲۲ تدبیر کلی اورام معده	۱۲۹۴ طریق تشخیص [باب]
۱۳۲۲ علاج ورم دموی معده	۱۲۹۵ تدبیر کلی در جمله اقسام جوع
۱۳۲۴ اقوال حکما	۱۲۹۵ علاج شهوت کلی از برف
۱۳۲۷ صفت اضمده جیده	۱۲۹۶ علاج شهوت کلی از بلغم حامض
۱۳۲۸ [اورام حار مزمن معده]	۱۲۹۷ علاج شهوت کلی از سودا
۱۳۳۰ علاج ورم صفراوی معده	۱۲۹۸ علاج شهوت کلی از حرارت
۱۳۳۰ علاج ورم بلغمی معده	۱۲۹۹ علاج شهوت کلی از تخلخل بدن
۱۳۳۲ اقوال حکما	۱۳۰۰ علاج شهوت کلی از افتقار اعضا
۱۳۳۳ [ملاک بر در معالجه این مرض]	۱۳۰۰ علاج شهوت کلی از نوازل
۱۳۳۳ علاج ورم صفراوی معده	۱۳۰۰ علاج شهوت کلی از دیدان
۱۳۳۴ ذکر مسمیه [انیبه و هندیه نافع صلابت معده]	۱۳۰۵ جوع بقری
۱۳۳۵ اقوال حذاق	۱۳۰۵ جوع المغشی
۱۳۳۸ دبيله معده	۱۳۰۵ [غشی جوعی]
۱۳۴۰ قروح و بثور معده	۱۳۰۷ [چگونگی تأثیر غشی بر افتنای حرارت کبد]
۱۳۴۰ [دلیل قروح معده و فرسایش قرحه مری و قرحه فم معده و درد معده و قرحه امعاء]	۱۳۰۷ عطش مفرط
۱۳۴۱ [جراحت تازه معده]	۱۳۰۷ اسباب کثرت عطش
۱۳۴۳ نفخ معده و قراقر	۱۳۰۸ طریق تشخیص اسباب عطش
۱۳۴۳ [حالات طعام در ایجاد نفخ]	۱۳۰۹ [نشانه‌های عطش صادق و کاذب]
۱۳۴۴ [ریاح حادث از اجتماع اخلاط کثیر]	۱۳۰۹ علاج کلی عطش
۱۳۴۵ [اسباب قراقر]	۱۳۰۹ علاج عطش از حرارت اعضا
۱۳۴۵ طریق تشخیص اسباب نفخ و قراقر	۱۳۱۱ [علاج عطش به سبب حرارت اعضای تنفس]
۱۳۴۵ تدبیر کلی	۱۳۱۲ علاج عطش از بیبوست اعضا و حرارت و بیس آن
۱۳۴۶ علاج نفخ و قراقر از برودت معده و ضعف حرارت غریزی آن	۱۳۱۲ [علاج عطش به سبب سوء مزاج معای صائم و بیس حادث در کبد و معده و ریه]
۱۳۴۷ علاج نفخ و قراقر از اغذیه کثیر یا رطب یا نفاخ	۱۳۱۴ علاج عطش از شرب شراب یا آب شور یا تناول قوم و بصل و
	۱۳۱۵ [عطش در سفر دریایی]

۱۳۸۷ جمود دم و لبن
 ۱۳۸۸ فواق
 ۱۳۸۹ طریق تشخیص اقسام فواق
 ۱۳۸۹ تدبیر کلی
 ۱۳۹۰ علاج فواق از طعام کثیر
 ۱۳۹۰ علاج فواق از ریح غلیظ
 ۱۳۹۲ علاج فواق از برودت
 ۱۳۹۳ علاج فواق از رطوبت لزج
 ۱۳۹۷ علاج فواق از حرارت
 ۱۳۹۷ علاج فواق از لذع خلط حاد یا تناول اشیای حریقه
 ۱۳۹۹ [حکایت]
 ۱۳۹۹ علاج فواق از بیوست
 ۱۴۰۰ علاج فواق از ورم
 انتباه [فواق کائن عقب قیء و فواق در اطفال شیرخواره
 ۱۴۰۱
 ۱۴۰۱ انقلاب معده
 ۱۴۰۳ کرب و قلق معده
 ۱۴۰۴ [حکایت]
 ۱۴۰۴ اختلاج معده
 ۱۴۰۵ [حکایت]
 ۱۴۰۶ وجع الفؤاد
 ۱۴۰۶ علاج وجع الفؤاد حار و صفراوی
 ۱۴۰۷ علاج وجع الفؤاد بارد بلغمی و ریحی
 ۱۴۰۸
 ۱۴۱۱ حكه معده
 ۱۴۱۱ علاج حكه خلع
 ۱۴۱۱ علاج حكه بش
 ۱۴۱۱ استرخای معده و تهوع
 ۱۴۱۳ تشنج معده
 ۱۴۱۴ جساوت معده و عضلات
 ۱۴۱۵ علاج جساوت معده
 ۱۴۱۶ علاج جساوت عضلات
 ۱۴۱۶ تصغر معده
 ۱۴۱۷ ضربه و سقطه معده
 ۱۴۱۷ خرق معده
 ۱۴۱۷ خاتمه

۱۳۴۸ علاج نفخ و قراقر از بلغم
 ۱۳۴۹ ذکر بعض ادویه نافع نفخ
 ۱۳۵۰ علاج نفخ و قراقر از سودا
 ۱۳۵۱ علاج نفخ و قراقر از صفرا
 ۱۳۵۱ فایده [علاج قراقر قوی تر از نفخ است]
 ۱۳۵۱ کثرت جشا و ثناؤب و تمطی
 ۱۳۵۲ طریق تشخیص اسباب مسطوره
 ۱۳۵۴ [حکایت]
 ۱۳۵۴ احتباس
 ۱۳۵۵ قیء تهوع غثیان و تقلب نفس
 ۱۳۵۵ [ادب کلام] و جزئی این امراض
 ۱۳۵۶ طریق تشخیص اسباب امراض مذکور
 ۱۳۵۷ [اقسام قیء و تهوع]
 ۱۳۵۸ علاج کلی قیء
 ذکر ادویه مفرده و مرکب یونانی مفید قیء و تهوع و غثیان
 ۱۳۶۰
 ۱۳۶۱ ذکر ادویه هندی مفید امراض
 ۱۳۶۳ علاج قیء و تهوع و غثیان صفراوی
 ۱۳۶۴ ذکر ادویه مفرده
 ۱۳۶۴ ذکر ادویه مرکبه نافع قیء صفراوی
 اقوال حنائق
 ۱۳۶۸ علاج قیء و تهوع و غثیان بلغمی
 ۱۳۷۰ اقوال مهره
 ۱۳۷۱ [اثر منع متقابل اسهال و قیء بر یکدیگر]
 ۱۳۷۲ [ابتلال معده]
 ۱۳۷۴ علاج قیء و تهوع و غثیان سوداوی
 ۱۳۷۴ علاج قیء و تهوع و غثیان از مشارکت اعضا
 ۱۳۷۶ علاج قیء و تهوع و غثیان از مواد متعفن
 ۱۳۷۶ علاج قیء و تهوع و غثیان از ضعف معده و سوء مزاج
 آن
 ۱۳۷۷ اقوال اکابر
 ۱۳۷۹ علاج قیء و تهوع و غثیان از فساد غذا
 ۱۳۸۰ علاج قیء و تهوع و غثیان از بحران
 ۱۳۸۰ علاج قیء و تهوع و غثیان از دیدان یا ورود حیوان دیگر بر
 معده
 ۱۳۸۰ تعلیم [قیء شدید اطفال]
 ۱۳۸۱ قیء الدم
 ۱۳۸۳ ذکر ادویه مفید قیء الدم
 ۱۳۸۴ اقوال حنائق